

YELOD 32id NÜM: 5 2022 MAYUL PADS: 37 jü 44.

O Volapükaflens valöpo!

Ven penob vödis at, prilul finikon. In top ut, kö lödob, ayelo nü nifos, tän reinos ün prilul, ab florüp nendoto eprimon, bi sekü vamikam no plu ädredälob ad lilön süto musigi medü kapakosädöm e telefonöm polovik. Nu süadob, das lils obik no okanons flodön demü bit somik, äsä nifüpo.

Lödob ön fagot vemik de mel alik, ab ün säsun at vöd: mel < vedon suvöfik in spik kesifanas obik. Ye is sinifon fivi gretik pos smet nifa u rein. Fivs melasümik somik suvo pubons e kodons ditretis mödik, sevabo brekis toodas e luimikam futas pö futogolans. Seimikna motoravabistirans u golans komunik igo no künons ad loveön da mel nelaidüpik ömik e mutons sukön vegi votik, bi no labons stafi e skilis ela Moyses bibik. Ob it kipedob in voböp päri zuik lustogas neluimöfik pötü jen mögik nüfluma vata nenmiserik ini juks obik dü vegam. Liedo no löfob ad lenükön gumabutis.

Id ün prilul at kritans valik — tü däts difik bai vönaoloveikods pöpas oksik — äzelons pasatazäli. Spelob, das zäl at äbinon fredafulik pro reidans lekredöl. Äsä äreidob, papal pötü at äspikom nemödiko Lukrayänapüki ad jonülön keliedi kol net tefik nu krigi suföl. Tapladü om, dalekultans kritik anik no stefüloms ad blamön krigis, bi stütoms presidalis länas oksik, labölo meugi boso zänodatimädiki. Kultans at läboms, das God jinon neküpön kondöti somik „dünanas” oka. Lekredans mödik vo binons bisariks.

Vipöl reidanes valik ün säsun fikulik at püdi züamo e jukis sägik redakan: Морозов Даниил

Stelanun.

Tiäd rigik konotila fa ‚Frank Roger' pelautöla binon ‚The Message'.
Petraduton ini Volapük fa ‚Hermann Philipps'.

Hiel Malcolm änügifom pro ok viskini ini vär, ed ägolom plödio ad juitön koldüli soara latik. No änükurbom liti su gadapiadil. Lit saidik äluliton da fenäts, sodas no löliko ädagos plödo. Äsumom drinodili, ed äsenom, vio prodäd viskina ästäänikon da koap oma.

Äfärmükom logis oka dü sekuns anik. Ästilos löliko is plödo. Jimatan omik äninof, e son oma äbinom löpo in cem oka; nendoto äbejäfom nünömapledi, äsä kösömiko. Hiel Malcolm älöfom pülatimilis taka e soela atis. Äbinos vemo püdik, e viskin nog plu äplitükon osi. Ämaifükom logis e nogna äsumom drinodili.

Älogom löpio lü neitasil ed ästunidom stelis vemiko nidölis. Lif ädabinon-li us löpo su planets, kels tulons zü stels et? Ämögos-li, das id us ek älogon neitasilio, äküpölo soli asä steli mu smaliki de fagot so gretik, ed äsäkölo ninälo oki, va stel et labon planetis ko lifans?

Pato stel semik bal äjinon litikön e kvänikön ai dönu. Küpäliko älülogom oni. „Küpädö!" ätikom. Atos fümo no äbinon stel flamülik kösömik. Leod semik ädabinon, äsva stel pänü⸗ e päsäkurbon mö pauds patik. Ästudom atosi dü timil, logis äl neitasil lüodükölo.

Jenöfö! „Ek us löpo steifülon at tirädön küpäli obsik", ätikom. „Sedon obes nuni pejüföl, keli mutobs tuvedön – bosilo äsä jüfi di ‚Morse'. Nos binon fädik dö atos. Bo us fom seimik lifa sagatik dabinon. Binos necänidovik: Malets at labons leodi. Kuliv seimik plödü tal steifülon ad kosükön oki ko obs", äkludom. „Alseimikosi nun onsik sinifon, no sötobs-li sedön ones gespiki?" Ab lio ökanom-li dunön atosi? No älabom litömi saidiko nämiki ad pölogön so fagio. E zuo ömutomöv pas tuvedön nuni pijüföl.

Nogna äsumom drinodili, e piano ädasevom, das liedo no öfägom ad begespikön nuni de löpo äkömöli. Täno dasev nog votik äjenon pö om. „Stopö!" ätikom. „Stel at, liofagotik üfo binon-li? Ba mö litayels mil-li? U mö mödikums-li?" Atos äsinifon-li, das idulos mö yels mil u mödikums, büä nun at ärivon omi? Vüo sedan nendoto iperon speli alik tefü gespik. Ed igo if ötuvomöv modi seimik ad sedön gespiki, otos leigo ömutonöv mufön dü yels mil, büä örivön zeili oka. Ab ek ai nog öbinon-li us ad getön gespiki? Atos öbinonöv mu dotabik!

V:39:2022

Äfidrinom väri ed ägolom ini dom ad nügifön nogna viskini. Ägegolom lü gadapiadil, e jimatan äsökof omi. Äseidof oki sui stul näi om ed äsagof:

„Binos so plitiko püdik is, koldülik e stilik. Osötobs lifädön timi mödikum is.”

Äküpof, vio älogetom lü neitasil, ed äsäkof:

„Kisi logol-li us löpo?”

Äslürfom viskini, e tio äspilom bosi ona, ven ädunom jästi me nam väri kipöl.

„Steli et löpo us”, äsagom.

Älogof löpio, ab no äküpof seimikosi plödakösömik.

Ävestigom neitasili, ab no plu älogom steli flamülik. Ädunom dönu jästi fibik, ed äseifom.

„Bo eklemons osi. Ibo nun et ikömon.”

„Nun-li?” äsäkof. „De kin-li?”

„No sevob osi”, ägespikom. „No ämögos ad datuvülön atosi. Ye mutob sagön, das nun älükömon bosilo lato.”

Jimatan oma älülogof pisüpädölo omi.

„No esedob gespiki”, äfovom. „Niludob, das etan no plu äspeton ga somiki.”

„Etan-li?”

„Löpo us.” Ävilom jonön lü top, kö stel ibinon, ab no äkanom duinön töbidi. Viskin bo äbinon kod atosa.

Dü timil te äseadons us in seil. Fino äropom seili sagölo:

„Niludob, das neföro osevob utosi, kelosi evilon nunön obe.”

Jimatan oma äjedof logedi lü vär oma, äsmilülof brefüpilo, ed äsagof:

„Ba äbinos konsäl.”

„Konsäl-li?”

„Ad läsükön konsumi viskina.”

Älemufükom kapi, ed äleadom vemikön seili dönu. Ätikom: „Ag! voms. Binos pated ofas, das no tikädofs löli, ab te küpofs pati pülik bal, kel jäfükon ofis ön mod seimik. Ekö! kulivanef mu vemiküno fagotik steifülon ad levedükön kosami, kosädi ön mafäd levalik, e jimatan te kanof tikön dö värets anik viskina, kelis juitob.”

Pos timil jimatan omik ägegolof ini dom. Posä ifidrinom viskini, äsökom ofi – su lögs boso mufüliks. Ätikof-li üfo, das lifafom mu idaglofël

plödatalik, e fagotik mö litayels mödik, äsedon-la ome nuni dö bos so neveütik äs konsum bosilo plumafik viskina süperik di ‚single malt'? Älemufükom kapi: „Voms ömna perofs dasevi oka dö jenöf."

Äxänom ve tridem lü slipacem oka. Pluna äjokom ta völ, ab fino äplöpom nenviodiko. Nuns nonik ädabinons plu, ni de jimatan oma, ni de spodan plödatalik us löpo. ■

DOG ELAS ‚BASKERVILLES'.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle'. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov'.
Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov'.

KAPIT FOLID (fin).

„O flen digik obik! tuükol atosi. Mebob, o ‚Wilson'! das bevü hipuls olik älabol hibalani nemü ‚Cartwright', hikel äjonom fägi pö vestig."

„Si! o hisiör! ai nog blibom lä obs."

„Kanol-li büedön kömön omi? Danö! Zuo ofredoböv ad cänön bankazöti at völadü pouns lul."

Hiyunan bäldotü yels degfol, labü logod sagatik, ilobedom büadi büracifa. Nu ästanom, älogetölo ko piet vemik lü täktifan famik.

„Givoyös obe eli „Registar lotidöpik" ", ‚Holmes' äsagom. „Danö! Ekö! o ‚Cartwright'! nems lotidöpas teldegkil komädons is, valikas nemediko nilü ‚Charing Cross'. Logol-li?"

„Si! o siör!"

„Ovisitolös valikis etas balposvotiko."

„Si! o siör!"

„Alna oprimolös me giv jilida bal yanane. Ekö! jilids teldegkil."

„Si! o siör!"

„Osagolös etane, das vilol dalogön moükoti papürik ädelik. Okonolös, das telegrafot veütik peblinon lü ladet pölik, e das sukol uti. Suemol-li?"

„Si! o siör!”

„Ab jenöfiko osukolös padi zänik ela ‚Times’ labü hogs anik pö et me jim pesekötöls. Ekö! kopied ela ‚Times’. Pad at zesüdon. Okanol memosevön oni fasiliko, vo-li?”

„Si! o siör!”

„Pö jenet alik yanan olesedon lü vestibülan*, kelane leigo ogivolös jilidi. Ekö! jilids teldegkil. Tän pö jenets bo teldegs bevü teldegkils oklülädos, das moükot etdelik ya pufilükon u pumoükon. Pö jenets kil votik odajonoy ole kumi pa⸗pürik, ed osukolös padi at ela ‚Times’ pö on. Mögods mu nevemiks dabinons, das utuvol oni. Ekö! jilids zuik deg ifü jenets no peniludöls. Ununodolös pro ob in ‚Baker Street’ me telegrafot bü soar. E nu, o ‚Watson’! te dutülos lü obs ad datuvülön me telegraf dientifi loatavababökana labü nüm: 2704, e pas täno unükömobsös ini bal pänotamu⸗sedas pö süt: ‚Bond Street’< ed olifädobsös timi jüs one⸗dobs vegön lü lotidöp.” ■ *Fövot ofovon.*

***Vöd nekösömik:** vestibülan = ‚hall porter’.

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil degtelid. *Fa ‚Daniil Morozov’: vicifal.*

- *konfidön*. Sam: *kin **okonfidon-li ole** verätiki?* (‚Lucas’: XVI, 11). Jenets mödikün jonülons gebädi votik, sevabo: ***konfidol lonemi*** (elanes di ‚Roma’: II, 17); *olesedob utanis, **kelis konfidols*** (pened balid elanes di ‚Corinthus’: XVI, 3).
- *stetön*. Värb at pägebon ön siäm saga as loveädik demodik, sevabo: *E tä⸗no **ostetob ones**: Neföro esevob olis* (‚Matthaeus’: VII, 23). Ab gebäd somik äbinon neverätik, bi binälo vöd duton lü värbs loveädik nemirik ön siäm: „vedükön bosi medü stet”, äsä tikodayumäts mödik jonülons: *„valans **ästetoms omi döbiki** ad deadön”* (‚Marcus’: XIV, 64); *„Brasilän **isteton oki nesekidiki** de Portugän”*; *„**stetön eki saludiki**”*.
- *vüdön* (eke ad; eki ad). Sams anik: *„**ivüdof ome** ad spikön”*; *„**vüdob ofe** ad seidön oki ini slifavabil”*. Ma vödems mödikün, värb at no äreigü⸗lonös me datif, e gebäd somik äbinon pöl. ► *lü pad: 44.*

V:42:2022

VÖD SOFÄLIK BINON PLITÖFIK IGO PRO BELAGIAN (3).

Mär fa ‚Evgeny A. Khvalkov', petradutöl fa ‚Daniil Morozov'.

‚Mirisleyf' ikripädom lü kev ed älilom vokädis mignomas usao ätonölis. Täno änükripädom ini kev, äsäveädom glävi ed äjelodom kapi oka me jeläd smalik (ibä valan sevon, das per kapa binon bal peras fefikün pö komip).

„Hä! so binols is, o banditans!" ävokädom, steifülölo ad dunön, sodas vögäd okik ätononös mögiküno groböfiko (ibä nog äbinom go vemo yunik, tio äbinom cil!). „Ya dü muls tel ob kobü galädanef regik sukob olis bai re⸗tods olsik, ed ekö! fino fanobs olis! Dojedolsöd vafi, if no vilols, das ocö⸗pobsöv olis ad dileds!"

Jenöfo ‚Mirisleyf' äbinom vero soelik, dido if no demoyöv hijevodi fie⸗dik oma, ab mignoms ga no äsevons osi, e mignoms binons pöpatribüt dre⸗dälik. Vifiko ädojedons vafi ed äklemedons lü hiyunan. ‚Mirisleyf' ätanom nenmufio valikis ravan⸗mignomis, äfimatanom cifaludunani onas: ‚Gilde-rolf' < len säed okik, älodom dalabotemi piravöl ge su muluds, kelis mi⸗gnoms idesumons de tedans äbeivegöl ko cans e goldotem, ed ädetävom ko lefanot lü kur regik. Pleido kipölo namis oka len koapaflans, älümoni⸗tom da zifaleyan ed älüodikom lü kased rega. Galädanef, iküpölo utani, keli ädugom ko ok, boso äkofudikon ed igo no ästeifülon ad begön ome jonüli nügolazöta, e so ‚Mirisleyf' äreafom ini regakased nen nunäd calöfik.

„Glidö! o mayedal obik!" äduinom glidoti kol reg. „Binob ‚Mirisleyf': son dünana bäldädik orik ä lesiöra se jol di ‚Norevid', kelan lovegivom ore biegi sa vipi ad saunön lunüpo. Elilob, das älonülor blodes bäldikum oba düneti ad kobosumön de mignoms tripamoni a yels kil. Bi no äsevob kura⸗tiko, suämi kinik idebons ore, eloblinob foi or cifi onas (pefimatanom len säed jevoda obik in yad kaseda orik), e zuo sumätöfanis valik oma ko gol⸗dotem, muluds e dalabots difik; laborös gudi ad nüflagön de ons lonabikosi valik!"

Reg äbüedom nelodön muludis ä depolön goldotemi sa canis ini ma⸗gads regik, e jedön ravan⸗mignomis ini lufanäböp, dat öseadonsös us ed öbetikonsös kondöti okas! E tefü ‚Mirisleyf': reg äbüedom cälön omi pö trup yaganas, e hiyunan äprimom ad dagetön jibemi pro fideds rega. Seim⸗na golom da fot ve retods stäga e loegom seadön lä bluk vomüli jönik, jikel, eflanioseitölo lüti, lülogof oki in vat e köbof heris lunik goldakölik oka.

V:43:2022

„Gödi gudik ole, o läd obik!” hiyunan älüspikom plütiko lü of, no sevölo, vio öprimomös spikoti, zuo göd dido äbinon gudik.

„Glidö! o cädasöl!” vomül ägespikof ome. „Kis ekoedon-li kömön oli ini bimem densitikün fota?”

„Dayagob stägi ad blinön bosi jibema pro fided rega”, ‚Mirisleyf’ ägespikom. „Ba äbeirönom-li is?”

„Liö! ad blinön-li eli Findabayr obik?” jilepul jönik äkoedof löjutedön bradis oka. Sötoy nunön, das jiatan no äbinof vomül komunik, ab neüf fota at, e pänemof ‚Layfo’, zuo stäg, keli yagan obsik idayagom, äbinon nim fa of mu pilöföl. „No blinädolöd dämi one, dabegob ole osi! Kisi kanob-li tökio pelön ole, dat ostopedol ad dayagön oni?”

‚Mirisleyf’ äkofudikom ed äsagom, das stipä läd probegof nimi u votikani alseimik, pel nonik zesüdon, pläsif ba yilidoföv ad bepläyön balna lüti lo om ed ad kanitön. ‚Layfo’ äsumof me nams lüti ed äprimof ad pläyön ä kanitön lidi bal utas, mödoti gretik kelas äsevof, e ven lid ifinikon, hiyunan ya äbinom dalelöfädik kol fotaneüf. Lidi bal votik äsökon, poso kilid, e finü del hiyunan lelöfädik ävedom sovemo boldik, das älevüdom jilepuli jönik ad golön ini domil yaganik okik. Neüf äbaiodof, bi hiyunan äplitom ofi, zuo igo no pömütof ad lüvön foti oka pro lif ko om. So els ‚Mirisleyf’ e ‚Layfo’ äprimons ad lifön kobo, e vemo äläbons; alan onas so ädunon, das öbinos gudik pö votan, bi lelöf ai koedon yilidön, dat mög labülabikonös pro läb utana, keli lelöfoy. E tefü stäg: ‚Findabayr’: id äbinon plidik, pu bi kurayagan obsik istopedom ad yagön oni.

Seimna reg ijenükom pötü ‚Bealtaine’ torakomipi gretamafädik ed ilevüdom lesiöris se flans valik regäna. Milags mödik küna e skila pijonülons us. Fino isedugoy sui mätöp tori nämikün e vutiküni, keli lesiörs fol letöbo äfägons ad stöpädön. Ven ifaletoy omi, reg äkoedom tonön levüdi stigädöl bevü lesiörs, ab nek äsludikom ad komipön ta nim sovadik. Te ‚Mirisleyf’ änunädom oki, e hikurans sa kuraläds valiks äbüocedons, das yagan regik äsestepom ad deadam klülabik, bi igo krigans nämikün e kuradiküns idredikoms ad komipön ta tor mostöfik. ‚Mirisleyf’ äsegolom sui mätöp nen harnads, te ko gläv balik, e ven tor älüronom äl om, skiliko äbunom flanio, älöbunom sui bäk tora e me flomisnip bal äkoedom falön nimi dredabik.

Fövot ofovon.

► de pad: 41.

- *if man stebom in foginän, nen pals, fagü lom okik, tän neodom tani, stüti, bosi, kel* ***plaädon ome*** *nelabi palas e gemas*. Binos dotabik, das värb at pägebon as demodik te balna.
- *pük yunik at* ***äreifon oke küpäli*** *menas mödik*… (jenotem Volapüka fa el Schmidt pelautöl). Ma vödems votik, notodamod sököl binonöv lönedikum: „tirädön küpäli eka”. Datif pägebon pö värb ot i pö jenet nog votik: *Kristus elivioremom obis de sumätöf lü maledit, <…> dat bened, kel pegevon ele ‚Abraham’* ***pareifonös*** *me Kristus: Yesus* ***paganes****, dat getobsös dub lekred promi Lanala!* („Pened Galatiyänanes”: III, 13, 14).
- *kusadön*. Sam: *„no cedob omi döbiki demü utos, kelosi* ***kusadols ome****”* (‚Lucas’: XXIII, 14; is ud ämutoy dönuön präpodi: *demü*, u gebön präpodi: *dö*, u gebön värbi votik, samo eli *badocedön*); *„No niludolsöd, das* ***okusadob*** *olis* ***Fate!****”* (gospul ma ‚Ioannes’: V, 45). Ekö! sams ko stukots verätik: *„****äkusadom*** *onis dü del e neit* ***lo God*** *obsik”* (paokalüp: XII, 10); *„atan* ***päkusadom pö om****”* (‚Lucas’: XVI, 1); *„****päkusadom lo yulacödalef****”*; *„****Ekusadob*** *oli suvo* ***pö mot*** *olik”*.
- *tefön*. Sam: *kisi atos tefon-li ole?* (gospul ma ‚Ioannes’: XXI, 22). Cedü ob, tradutod votik äbinonöv gramatiko verätik, sevabo: *lio atos tefon-li oli?*
- *‚Paulus’ su tridem ästanöl,* ***ävinegom*** *me nam* ***pöpe*** („Duns paostolanas”: XXI, 40). In natapüks anik datif suvo pagebon pö värbs, kels nemons jästi, logodajästi (samo smili, smilili), tölati yega ömik as mal pro ek u jonül fäka semik kol ek. Volapük no labon patöfi somik. Otos tefon i värbi: *vinegön*. Ekö! sam bal gebäda verätik ona: *Papal elöükom dönu kapi okik;* ***vinegom lampöri*** *e jonom ome mali stelas, mali Goda, e bradom omi*. Tefü atos Volapük nulik diston de ut rigik; leigodolsös brekotis sököl! *Man* ***ävinegom ofe*** *ko ridaspatin omik* (el „Bienalak” ma tradutod fa jiel ‚Emma Borggreve’ yela: 1890) / *Man* ***ävinegom ofi*** *me bambudastaf oka* (el „Bienalak” ma tradutod fa hiel ‚Johann Schmidt’ degyela 1950[id]); *At* ***ävinegom ome*** *ko nam* („Bienalak”, 1890) / *Atan* ***ävinegon omi*** *me nam oka* („Bienalak”, degyel 1950[id]); *ofpul jönik, lonetik äkoskömof* ***smilölo ome*** („Bienalak”, 1890) / *jipul lunedik jönik äkosgolof omi smilölo* („Bienalak”, degyel 1950[id]). Is i vilob saitön vödemadiledis sümik, pö kels datif binon mögik in natapüks anik, ab nendoto defon in Volapük: *„****Ad spikäd*** *at valans* ***äplodons****”*; *„****äglidom obi*** *asä fleni bäldädik”*; *„biegön lü, fo, foi ek”*; *„lünutülön eki”*; *„ad jonülön pötiko danöfi obik kol ‚Brahma’ ”*; *„jonüls nitedäla pro Vp.”*.